

Sygnatura akt IV GC 2412/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu Wydział IV Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSR Inga Faligowska

Protokolant Magdalena Cetnarowicz

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2016 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa: M. M.

przeciwko: (...) S.A. w W.

o zapłatę

- I. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych sześćdziesiąt groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 24 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty;
- II. w pozostałej części powództwo oddala;
- III. zasądza od powoda na rzecz pozwanego koszty procesu w kwocie 332,03 zł.

Sygn. akt IV GC 2412/15

UZASADNIENIE

Powódka M. M. dochodziła zapłaty (...) zł wraz z ustawowymi odsetkami od strony pozwanej (...) S.A. tytułem wierzytelności, którą nabyła w drodze umowy przelewu, a która przysługiwała cedentowi od pozwanego z tytułu obowiązku zwrotu kosztu najmu pojazdu zastępczego w związku ze szkodą komunikacyjną w ramach umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

W ustawowym terminie strona pozwana wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty, którym zaskarżyła nakaz w całości i wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu .

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu (...). M. S. uczestniczył, jako poszkodowany, w zdarzeniu komunikacyjnym, w wyniku którego uszkodzeniu uległ jego pojazd marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Sprawcę zdarzenia łączyła z pozwaną umowa obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych .

okoliczności bezsporne

Poszkodowany zgłosił szkodę pozwanej w dniu (...) W rozmowie przeprowadzonej z przedstawicielem strony pozwanej poszkodowanemu zaoferowano pomoc w najmie pojazdu zastępczego bez dodatkowych kosztów. Poszkodowany

jednoznacznie stwierdził, że nie jest zainteresowany najmem. Konsultant wskazał, że także w późniejszym czasie poszkodowany może skorzystać z pomocy ubezpieczyciela przy najmie pojazdu zastępczego. Jednocześnie uprzedził, iż w sytuacji żądania zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego odszkodowanie zostanie wypłacone według stawek, które stosują wypożyczalnie współpracujące z (...) tj. 100 zł netto za dobę najmu pojazdu z segmentu A, 110 zł netto za dobę najmu pojazdu z segmentu B, 115 zł netto za dobę najmu pojazdu z segmentu C.

Dowód : nagranie rozmowy na płycie CD - 12.14 min. – k. 83 (hasło do odczytu – k. 81)

Powódka w ramach swojej działalności gospodarczej wynajmuje pojazdy. W dniu 18.12.2014r. poszkodowany zawarł z powódką umowę najmu na czas nieokreślony pojazdu zastępczego m-ki F. (...), należącego do tego samego segmentu C, co uszkodzone auto. (...) zastępcze było konieczne do codziennego funkcjonowania, w tym dojazdów do pracy oraz do lekarza, a poszkodowany nie dysponował innym autem w tym czasie. Cenę najmu za dobę ustalono na kwotę 160 zł netto + VAT. Najem trwał 35 dni tj. do (...). Z tytułu usługi została wystawiona faktura na kwotę (...) zł, w tym 86,10 zł z tytułu podstawienia i odbioru auta od klienta. Termin płatności ustalono na (...)

Dowód: pokwitowanie, oświadczenie, umowa najmu z OWU, faktura VAT – k. 8 – 12

W dniu (...) poszkodowany jako cedent zawarł z powódką umowę przelewu wierzytelności w wysokości (...)zł z tytułu odszkodowania należnego od strony pozwanej za szkodę wynikającą ze zdarzenia komunikacyjnego. Pismem z dnia (...) (doręczonym pozwanej w dniu (...)) powódka wezwała pozwaną do wypłaty odszkodowania w kwocie (...) zł z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego. Pismem z dnia (...) pozwana wydała decyzję o wypłacie odszkodowania w kwocie (...) zł za najem pojazdu zastępczego. Pozwana uznała 35 dni jako rzeczywisty okres najmu, jednakże zredukowała dobową stawkę do kwoty 105 zł netto. Ponadto odmówiła zwrotu kosztów podstawienia i odbioru auta.

Dowód: umowa przelewu, wniosek o wypłatę odszkodowania, decyzja (...), e-mail z (...). – k. 13 – 18

Oferty wypożyczalni samochodów są bardzo zróżnicowane na rynku. Za najem samochodu w segmencie C dobowe stawki kształtują się pomiędzy 80 zł a 225 zł.

Dowód: przykładowe oferty – k. 19 – 24, 71 – 79.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Zgodnie z przepisem art. 822 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Stosownie do przepisu art. 822 § 4 k.c., uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Zastosowanie w sprawie miały także następujące przepisy ustawy z dnia 22.05.2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych :

Art. 34. 1. Z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

Art. 35. Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

Art. 36. 1. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

W niniejszej sprawie wskazane powyżej obowiązki ubezpieczyciela ciążyły na stronie pozwanej wobec poszkodowanego związku z umową OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, w którego prawa w tym zakresie wstąpiła powódka na mocy umowy cesji wierzytelności. Zgodnie z przepisem art. 509 § 1 k.c., wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. W wyniku przelewu na nabywcę (cesjonariusza) przechodzi ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi (cedentowi), który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. Będąca przedmiotem cesji wierzytelność przechodzi na cesjonariusza w takim stanie, w jakim była w chwili zawarcia umowy – ze wszystkimi związanymi z nią prawami oraz brakami.

W doktrynie przyjmuje się, że pomiędzy rozumieniem szkody w ogólnym prawie zobowiązań i prawie ubezpieczeniowym nie występują różnice pojęciowe, bowiem w obu przypadkach chodzi o utratę lub zmniejszenie aktywów, bądź powstanie lub zwiększenie pasywów poszkodowanego. Zgodnie z art. 361 §1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła, zakres jego odpowiedzialności wyznacza zatem przesłanka zaistnienia pomiędzy zdarzeniem a powstałą szkodą adekwatnego związku przyczynowego. Zgodnie z zasadą kompensacyjnego charakteru odszkodowania, winno ono w całości pokrywać szkodę wynikającą z określonego zdarzenia, z którym prawo wiąże obowiązek naprawienia szkody. Przepis artykułu 361 § 2 k.c. wprowadza zasadę pełnego odszkodowania stanowiąc, że naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

Zdaniem Sądu, normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. jest niemożność korzystania z własnego uszkodzonego samochodu przez poszkodowanego. Przy czym należy zwrócić uwagę, że utrata możliwości korzystania z samochodu nie jest samoistną szkodą majątkową. Szkodą tą jest natomiast zobowiązanie powstałe z tytułu umowy najmu pojazdu zastępczego tj. wymagalny czynsz najmu. Zwrot kosztów wynajmu samochodu zastępczego mieści się zatem w granicach adekwatnego związku przyczynowego w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. i jest objęty zakresem obowiązku naprawienia szkody przez ubezpieczyciela w ramach odpowiedzialności OC.

Art.16 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2003 r. nr 124 poz. 1152 z późn. zm.) stanowi, iż w razie zaistnienia zdarzenia objętego ubezpieczeniem obowiązkowym osoba uczestnicząca w nim obowiązana jest m.in. do zapobieżenia, w miarę możliwości, zwiększeniu się szkody. Ponadto według art. 354 k.c. dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel. Z regulacji tej wynika zatem obowiązek współdziałania poszkodowanego jako wierzyciela w stosunku do ubezpieczyciela i nakaz lojalnego postępowania względem niego. Art. 362 k.c. stanowi zaś, że jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie, do okoliczności, a zwłaszcza stopnia winy obu stron. Powyższe przepisy nakładają zatem na poszkodowanego obowiązek minimalizacji szkody .

Mimo zatem że co do zasady zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres naprawy uszkodzonego pojazdu lub czas likwidacji szkody całkowitej mieści się w ramach normalnego, adekwatnego związku przyczynowego, to jednak nie należy przyjmować żadnego automatyzmu, a każda sprawa podlega indywidualnej ocenie Sądu rozpoznającego sprawę. Powód zgodnie z art. 6 k.c. ma obowiązek wykazać, że okres najmu jak i stawka za najem, które to dwa elementy determinują wysokość kosztów najmu, pozostają w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem, a zatem przedstawić argumentację, dlaczego w danym przypadku najem pojazdu trwał przez oznaczony czas i czy stawka najmu była właściwa.

W przedmiotowej sprawie czas najmu pojazdu zastępczego nie był w ogóle sporny - obydwie strony przyznały, że okres koniecznego najmu wynosił 35 dni. Pozwana zarzuciła jednakże zwiększenie rozmiarów szkody poprzez zastosowanie stawki dobowej rażąco wygórowanej do stawek średnich pojazdów klasy C. Wskazała, że poszkodowany nie wykazał żadnego zainteresowania stawką dobową oczekując, że ubezpieczyciel pokryje każdą kwotę z tego tytułu. Podniosła, że zostało utworzone Centrum (...) S.A., które oferuje poszkodowanym możliwość wynajmu pojazdów zastępczych. O fakcie tym poszkodowany jest każdorazowo informowany ze wskazaniem kosztów takiego wynajmu. Poszkodowany w rozpoznawanej sprawie zgłaszając szkodę w dniu 18.12.2014r. został poinformowany o takiej możliwości, czego dowodzi nagranie rozmowy na płycie CD. Poszkodowany M. S. nie był w ogóle zainteresowany pomocą ubezpieczyciela ani nie uprzedzał, że zamierza wynająć auto zastępcze. Znał też stawki, za które mógłby wynająć pojazd z wypożyczalni współpracującej z ubezpieczycielem, gdyż takie dokładnie wymienił mu konsultant. Pomimo tego wybrał droższą ofertę powódki i nie był zainteresowany późniejszym kontaktem z pozwaną w celu skorzystania z tańszej oferty najmu. Pełnomocnik powódki po przeprowadzeniu dowodu z płyty CD, poprzez odsłuchanie na rozprawie w dniu 14.07.2016r. nagrania, zawnioskował o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka M. S. na okoliczność ustalenia, z jakiego powodu wynajął samochód zastępczy u powódki a nie z wypożyczalni zaproponowanej przez (...). Sąd na podstawie art. 207 § 6 kpc pominął ten dowód jako spóźniony. Pozwana już w piśmie z października 2015r. – k. 81, którego kopię wraz z płytą CD przesłała pełnomocnikowi powoda, powołała się na treść nagranej rozmowy z poszkodowanym. Bez wątpliwości strona powodowa mogła zapoznać się z treścią nagrania jeszcze przed otrzymaniem wezwania na rozprawę, co miało miejsce w maju 2016r. W wezwaniu tym Sąd określił pełnomocnikowi powoda 14-dniowy termin na ustosunkowanie się co do sprzeciwu, a zatem w piśmie procesowym będącym odpowiedzią na sprzeciw, pełnomocnik powoda mógł zawnioskować dowód z zeznań świadka. Jednakże taki wniosek pełnomocnik zgłosił dopiero na rozprawie. Jego uwzględnienie wymagałoby odroczenia posiedzenia i wezwania świadka na kolejny termin, a to niewątpliwie spowodowałoby zwłokę w rozpoznaniu sprawy. W odpowiedzi na sprzeciw strona powodowa nie odniosła się do konkretnego stanu faktycznego, lecz powołała ogólnikowe twierdzenia i wskazała, że z jej doświadczenia życiowego wynika, że oferty najmu wysuwane przez firmy ubezpieczeniowe są mniej korzystne dla potencjalnych klientów. Nie odniosła tego stwierdzenia do konkretnej sprawy objętej niniejszym procesem ani nie powołała dowodów, z których wynikałoby, że taka sytuacja miała także miejsce w rozpoznawanej sprawie. Reasumując Sąd uznał, iż poszkodowany nadużył uprawnień do wyboru kontrahenta wynajmującego mu pojazd zastępczy i nie dochował należytej staranności ignorując całkowicie ofertę strony pozwanej, co spowodowało zwiększenie kosztów wynajmu pojazdu zastępczego ze 115 zł netto na 160 zł netto za dobę.

Mając na uwadze zasadę minimalizacji szkody i możliwość skorzystania przez poszkodowanego z wynajmu pojazdu w segmencie C za kwotę 115 zł netto tj. 141,45 zł brutto, co strona pozwana wykazała dowodem z nagrania rozmowy, Sąd uznał, iż właściwą kwotą odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego jest kwota (...) zł ((...) dni x (...) zł). Ponadto Sąd uznał także koszty podstawienia i odbioru pojazdu w łącznej wartości (...) zł. Niewątpliwie poszkodowany w celu skorzystania z pojazdu zastępczego musiałby pokonać trasę pomiędzy swoim miejscem zamieszkania a wypożyczalnią i ponieść koszt dojazdu. Skorzystanie z usługi podstawienia i odbioru auta za łączną cenę (...) zł tj. (...) zł w jedną stronę mieści się, w ocenie Sądu, w granicach normalnego związku przyczynowego ze szkodą i nie odbiega od realiów życia codziennego.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że łączna kwota odszkodowania z tytułu konieczności korzystania z pojazdu zastępczego winna wynieść (...) zł. Zważywszy, że bezspornie strona pozwana wypłaciła z tego tytułu kwotę (...) zł, do zapłaty pozostało (...) zł. Dlatego też orzeczono jak w pkt. I wyroku.

Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Początek okresu, za który można żądać odsetki wyznaczany powinien być przez termin wymagalności roszczenia. Pozwany nie zaprzeczył, że otrzymał w dniu 23.03.2015r. wezwanie do wypłaty odszkodowania. W art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) postanowiono, że zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni

licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Wyjątek od tej zasady przewiduje art. 14 ust. 2 tej ustawy, który stanowi, że w przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego, natomiast w terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania. Należało uznać, że sytuacja z art. 14 ust. 2 tej ustawy nie miała miejsca w niniejszej sprawie, bowiem strona pozwana nie informowała o niemożności zaspokojenia w całości lub części roszczenia odszkodowawczego. Odnośnie żądania zapłaty ustawowych odsetek za opóźnienie Sąd zastosował art. 481 § 2 k.c. zarówno w brzmieniu aktualnym co do odsetek liczonych od 1.01.2016r. jak i w brzmieniu sprzed 1.01.2016r. co do odsetek liczonych do dnia 31.12.2015r.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie III sentencji na podstawie art. 100 kpc. Sąd dokonał stosunkowego rozdzielenia tych kosztów przyjmując, że powód wygrał spór w 21 % a pozwany w 79 %. Na koszty powoda złożyła się opłata od pozwu - (...),-zł, oraz koszty zastępstwa procesowego - (...),-zł zgodnie z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1349 ze zm.) w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu . Strona pozwana poniosła koszty zastępstwa procesowego w kwocie (...). $((...) \times (...) \%) - ((...) \times 21 \%) = (...) - (...) = (...)$ zł.